

ชื่อโครงการ.....ปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชน
The Packaging Design Factors to reduce alcohol campaign for youth people
เลขที่สัญญา.....59-A1-0019.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ.....ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชานา ทิวะสิงห์.....

สังกัด/หน่วยงาน.....คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้.....คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ผังเมือง และนฤมิตศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ต.ขามเรียง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม 44150.....

โทรศัพท์.....081-5920333..... โทรสาร.....043-754381-2.....

E-mail aey333@hotmail.com Wichanat.t@msu.ac.th

วัตถุประสงค์/เป้าหมายหลักของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาอิทธิพลของบรรจุภัณฑ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. เพื่อศึกษาลักษณะของบรรจุภัณฑ์เพื่อทดลองพฤติกรรมการเลือกซื้อ
3. เพื่อศึกษาการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ส่งผลต่อการอยากซื้อและไม่ซื้อแอลกอฮอล์
4. เพื่อการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามจิตวิทยาการรับรู้ของเยาวชน

ผลของการดำเนินงานวิจัย

ส่วนที่ 1 สรุปผลการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชน

การวิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชน ดังนั้นงานวิจัยพยายามศึกษาค้นคว้าปัจจัยในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สามารถรณรงค์ลดการดื่มสุราโดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนอายุระหว่าง 18 – 23 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มนิสิตและนักศึกษา จำนวน 100 คน ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้ชาย 48 คน ผู้หญิง 52 คน อายุระหว่าง 18 – 23 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 20 ปี

สรุปผลการวิจัยการศึกษาปัจจัยทางด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีผลต่อการรับรู้ (Visual Perception) ของเยาวชนที่มีผลต่อการรณรงค์ลดการดื่มสุราจากการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคามจำนวน 100 คน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชนประกอบด้วยปัจจัยการมีข้อความเตือนบนบรรจุภัณฑ์ ปัจจัยการบอกราคาบนบรรจุภัณฑ์ ปัจจัยการใช้ภาพเสมือนจริงบนบรรจุภัณฑ์ ปัจจัยการใช้โทนสีร้อน ปัจจัยการใช้พื้นผิวแบบปมูนูน ปัจจัยการใช้พื้นผิวแบบด้าน ปัจจัยการใช้ตัวอักษรแบบเป็นทางการ ปัจจัยการใช้ตัวอักษรแบบทันสมัย ปัจจัยการใช้ตัวอักษรแบบอ่อนหวาน ปัจจัยการมีภาพประกอบ และปัจจัยการใช้โทนสีทอง ตามลำดับ

และพบว่าปัจจัยการใช้สีดื่อกับสีขาว ปัจจัยตัวอักษรแบบหนากับตัวอักษรแบบบาง ปัจจัยตัวอักษรแบบทึบกับตัวอักษรแบบกลวงไม่มีผลต่อการรับรู้ทางด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของเยาวชนในการรณรงค์ลดการดื่มสุรา ดังตาราง

ตารางสรุปผลการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชน

ลำดับ	ปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์	ผลการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชน
1.	ปัจจัยการมีข้อความเตือนบนบรรจุภัณฑ์	✓
2.	ปัจจัยการบอกราคาคาบนบรรจุภัณฑ์	✓
3.	ปัจจัยการใช้ภาพเสมือนจริงบนบรรจุภัณฑ์	✓
4.	ปัจจัยการใช้โทนสีร้อน	✓
5.	ปัจจัยการใช้พื้นผิวแบบปุ่มนูน	✓
6.	ปัจจัยการใช้พื้นผิวแบบด้าน	✓
7.	ปัจจัยการใช้ตัวอักษรแบบเป็นทางการ	✓
8.	ปัจจัยการใช้ตัวอักษรแบบทันสมัย	✓
9.	ปัจจัยการใช้ตัวอักษรแบบอ่อนหวาน	✓
10.	ปัจจัยการมีภาพประกอบ	✓
11.	ปัจจัยการใช้โทนสีทอง	✓
12.	ปัจจัยการใช้สีดื่อกับสีขาว	X
13.	ปัจจัยตัวอักษรแบบหนากับตัวอักษรแบบบาง	X
14.	ปัจจัยตัวอักษรแบบทึบกับตัวอักษรแบบกลวง	X

หมายเหตุ : ✓ ปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่มีผลต่อการรับรู้ของเยาวชนในการรณรงค์ลดการดื่มสุรา

X ปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ไม่มีผลต่อการรับรู้ของเยาวชนในการรณรงค์ลดการดื่มสุรา

ส่วนที่ 2 สรุปผลการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อรูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชน

การวิจัยพยายามศึกษาค้นคว้ารูปแบบของการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สามารถรณรงค์ลดการดื่มสุราโดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มนิสิตและนักศึกษา จำนวน 100 คน ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นผู้ชาย 26 คน ผู้หญิง 74 คน อายุระหว่าง 18 – 23 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 20 ปี พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 100 คน เลือกรูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 5 รูปแบบที่ 3 รูปแบบที่ 7 รูปแบบที่ 6 รูปแบบที่ 1 รูปแบบที่ 4 รูปแบบที่ 10 รูปแบบที่ 9 รูปแบบที่ 13 รูปแบบที่ 8 รูปแบบที่ 11 รูปแบบที่ 14 รูปแบบที่ 12 รูปแบบที่ 2 สามารถรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชนได้ตามลำดับ ดังตาราง

ตารางสรุปผลการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อรูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อรณรงค์ลดการดื่มสุราในเยาวชน

ลำดับ	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์
1.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 5
2.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 3
3.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 7
4.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 6
5.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 1
6.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 4
7.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 10
8.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 9
9.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 13
10.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 8
11.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 11
12.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 14
13.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 12
14.	รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 2

ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 5

ตัวอย่างบรรจุภัณฑ์รูปแบบที่ 3

รูปแบบการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามจิตวิทยาการรับรู้ของเยาวชนอายุระหว่าง 18-23 ปี ประกอบด้วย การมีข้อความเตือนบนบรรจุภัณฑ์ การบอกราคาบนบรรจุภัณฑ์ การใช้ภาพเสมือนจริงบนบรรจุภัณฑ์ การใช้โทนสีร้อน การใช้พื้นผิวแบบปัมปุน การใช้พื้นผิวแบบด้าน การใช้ตัวอักษรแบบเป็นทางการ การใช้ตัวอักษรแบบทันสมัย การใช้ตัวอักษรแบบอ่อนหวาน การมีภาพประกอบ และ การใช้โทนสีทอง

ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานวิจัย (ถ้ามี)

ในการทำต้นแบบ 3 D Packaging เพื่อประกอบแบบสอบถามใช้เวลาและงบประมาณค่อนข้างมากแต่ก็ทำให้การสื่อสารรูปแบบและปัจจัยบนบรรจุภัณฑ์เป็นไปตามวัตถุประสงค์

งานวิจัยที่จะดำเนินการต่อไป

ผู้วิจัยได้ศึกษาการรวบรวมข้อมูลบรรจุภัณฑ์สุราเพื่อให้ได้มาซึ่งกรณีศึกษา โดยเริ่มศึกษาประเภทรูปแบบบรรจุภัณฑ์สุราทั้งหมดที่ความแตกต่างของส่วนประกอบในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ในประเด็นเรื่อง รูปทรง วัสดุ รูปร่าง ขนาด สี ตัวอักษร และภาพประกอบ ด้วยวิธีการทำ Delphi โดยจัดกลุ่มประเภทของสุราตามรูปแบบบรรจุภัณฑ์ได้ และพบว่าบรรจุภัณฑ์ประกอบด้วยบรรจุภัณฑ์ชั้นนอกสุด (Outer Package) คือตัวกล่อง และบรรจุภัณฑ์ชั้นใน (Inner Package) คือตัวขวด และถ้าเอากรณีศึกษาที่ได้มารวมกับปัจจัยการออกแบบที่จะทำการศึกษาพบว่า มีหลายปัจจัยหลากหลายรูปแบบ และอาจนำมาซึ่งเครื่องมือแบบสอบถามที่เยอะหลายประเด็น ต้องใช้เวลามากในการตอบแบบสอบถาม และส่งผลให้ไม่ได้ข้อมูลที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบงานวิจัยเป็น 2 ชุด ภายใต้โครงการใหญ่คือ โครงการวิจัยเรื่องปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อลดการดื่มสุราในเยาวชน

โครงการย่อย 1. ปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อลดการดื่มสุราในเยาวชน กรณีศึกษารูปแบบบรรจุภัณฑ์ชั้นนอกสุด (Outer Package) ประเภทกล่อง

โครงการย่อย 2. ปัจจัยการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อลดการดื่มสุราในเยาวชน กรณีศึกษารูปแบบบรรจุภัณฑ์ชั้นใน (Inner Package) ประเภทขวด